

# RECHTSPRAAK EUROPA

NIEUWSBRIEF VAN HET GERECHTSHOF AMSTERDAM no. 1  
(JANUARI 2012)



IN ÉÉN [KLIK](#) VERBONDEN MET EUROPA

Deze nieuwsbrief is een uitgave van de GCE (Gerechtscoördinator Europees recht) van het gerechtshof Amsterdam. U ontvangt deze nieuwsbrief omdat u hebt aangegeven deze te willen ontvangen of omdat iemand deze nieuwsbrief heeft doorgestuurd aan u.

De nieuwsbrief bevat een overzicht van de afgelopen maand van de rechtspraak van het Gerecht en het Hof van Justitie van de EU (arresten en conclusies) en van het Europees hof voor de rechten van de mens.

De redactie stelt zo zorgvuldig mogelijk de gegevens voor deze nieuwsbrief samen. Zij aanvaardt echter geen aansprakelijkheid voor eventuele foutieve informatie noch voor het gebruik van deze informatie en eventuele nadelige gevolgen daarvan.

Kernredactie: [Marc de Werd](#) (GCE) en [Roel Andrea](#) (redactiesecretaris).

Copyright © 2012 MdW/gerechtshof Amsterdam – Verdere verspreiding voor niet-commercieel gebruik toegestaan mits met bronvermelding. Alle rechten overigens voorbehouden.



Volg rechtspraak EUROPA op twitter: [@rechtspraakEU](#)



## **INHOUDSOPGAVE**

### **1. RECHTSPRAAK GERECHT EN HOF VAN JUSTITIE EUROPESE UNIE**

AANBESTEDING  
ARBEIDSRECHT/AUTEURSRECHT  
AUTEURSRECHT  
DOUANE-UNIE  
ENERGIEBELEID  
FISCALE BEPALINGEN  
GEMEENSCHAPPELIJK BUITENLANDS EN VEILIGHEIDSBELEID  
HANDELSPOLITIEK  
INTELLECTUELE EIGENDOM  
LANDBOUW  
MEDEDINGING  
MILIEU EN CONSUMENTEN  
PENSIOENEN  
PRODUCTAANSPRAKELIJKHEID  
STEUNMAATREGELEN  
STRAFRECHT  
VERVOER  
VREEMDELINGENRECHT  
VRIJ VERKEER VAN KAPITAAL

### **2. RECHTSPRAAK EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS**

RECHT OP LEVEN (ART. 2)  
VERBOD VAN FOLTERING (ART. 3)  
RECHT OP EEN EERLIJK PROCES (ART. 6)  
FAMILIELEVEN/PRIVACY (ART. 8)  
VRIJHEID VAN MENINGSUITING (ART. 10)  
VRIJHEID VAN VERGADERING EN VERENIGING (ART. 11)  
EIGENDOMSRECHT (ART. 1 EP)  
VERWIJZINGEN NAAR DE GROTE KAMER  
ONTVANKELIJKHEIDSBESLISSINGEN (ART. 35)  
VERSNELDE PROCEDURE

### **3. RECHTSONTWIKKELINGEN**

STRAFRECHT EN AUTEURSRECHT  
STRAFRECHT EN BEVRIEZING BANKTEGOEDEN  
STRAFRECHT EN INTELLECTUELE EIGENDOM  
STRAFRECHT EN MEDEDINGING  
VREEMDELINGENRECHT EN STRAFRECHT

### **4. COMMENTAREN DECEMBER 2011**

### **5. NUTTIGE LINKS**

### **6. ARCHIEF NIEUWSBRIEVEN RECHTSPRAAK EUROPA**

## 1. RECHTSPRAAK GERECHT EN HOF VAN JUSTITIE EUROPESE UNIE

# RECHTSPRAAK



# LUXEMBURG

## AANBESTEDING

### **ARREST – 21 december 2011 – Zaak C-465/10 – Chambre de commerce en d'industrie de l'Indre - arrest**

*Verzoek om prejudiciële beslissing – Bescherming van financiële belangen van Europese Unie – Verordening (EG, Euratom) nr. 2988/95 – Artikel 3 – Fondsen met structurele strekking – Verordening (EEG) nr. 2052/88 – Verordening (EEG) nr. 4253/88 – Aanbestedende dienst die subsidie uit Structuurfondsen ontvangt – Schending van regels inzake plaatsen van overheidsopdrachten door ontvanger van EFRO-subsidie – Grondslag van verplichting tot terugvordering van subsidie van Europese Unie in geval van onregelmatigheden – Begrip ,onregelmatigheid' – Begrip ,voortdurende onregelmatigheid' – Wijze van terugvordering – Verjaringstermijn – Langere nationale verjaringstermijnen – Evenredigheidsbeginsel.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## ARBEIDSRECHT

### **ARREST - Zaak C-384/10 - Voogsgeerd - arrest**

*Verdrag van Rome inzake recht dat van toepassing is op verbintenissen uit overeenkomst – Arbeidsovereenkomst – Rechtskeuze van partijen – Dwingende bepalingen van bij gebreke van rechtskeuze toepasselijk recht – Bepaling van dat recht – Werknemer die zijn arbeid in meer dan één verdragsluitende staat verricht.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## AUTEURSRECHT

### **ARREST – 1 december 2011 – zaak C-145/10 – Eva-Maria Painer - persbericht - arrest**

#### **Een portretfoto geniet dezelfde auteursrechtelijke bescherming als ieder ander werk**

*Rechterlijke bevoegdheid in burgerlijke en handelszaken – Verordening (EG) nr. 44/2001 – Artikel 6, punt 1 – Pluraliteit van verweerders – Richtlijn 93/98/EEG – Artikel 6 – Bescherming van foto's – Richtlijn 2001/29/EG – Artikel 2 – Reproductie – Gebruik van portretfoto als model voor montagefoto – Artikel 5, lid 3, sub d –*

## Nieuwsbrief van het gerechtshof Amsterdam no. 1 (januari 2012)

*Uitzonderingen en beperkingen voor citeren – Artikel 5, lid 3, sub e – Uitzonderingen en beperkingen voor doeleinden van openbare veiligheid – Artikel 5, lid 5.*

### DOUANE-UNIE

#### **ARREST – 21 december 2011 – Zaak C-503/10 – Evroetil - arrest**

*Richtlijn 2003/30/EG – Artikel 2, lid 2, sub a – Begrip bio-ethanol – Product gewonnen uit biomassa, met ethylalcoholgehalte van meer dan 98 % en niet gedenatureerd – Relevantie van daadwerkelijk gebruik als biobrandstof – Verordening (EEG) nr. 2658/87 – Gecombineerde nomenclatuur – Tariefindeling van bio-ethanol ten behoeve van accijnsheffing – Richtlijn 2003/96/EG – Energieproducten – Richtlijn 92/83/EEG – Artikelen 20, eerste streepje, en 27, lid 1, sub a en b – Begrip ethylalcohol – Vrijstelling van geharmoniseerde accijns – Denaturering*

\*

#### **ARREST - 1 december 2011 - zaken C-446/09 et C-495/09 – Philips - persbericht - arrest**

**Het Hof verduidelijkt onder welke voorwaarden de douaneautoriteiten van de lidstaten uit derde landen afkomstige goederen – imitaties of kopieën van in de Unie intellectuele-eigendomsrechtelijk beschermde waren – kunnen vasthouden**

*Gemeenschappelijke handelspolitiek – Bestrijding van binnenbrengen in de Unie van namaakgoederen en door piraterij verkregen goederen – Verordeningen (EG) nrs. 3295/94 en 1383/2003 – Douane-entrepot en extern douanevervoer van uit derde landen afkomstige goederen die imitaties of kopieën zijn van in de Unie intellectuele-eigendomsrechtelijk beschermde waren – Optreden van autoriteiten van lidstaten – Voorwaarden*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

### ENERGIEBELEID

#### **ARREST – 21 december 2011 – Zaak C-242/10 – ENEL - arrest**

*Richtlijn 2003/54/EG – Interne markt voor elektriciteit – Installaties voor elektriciteitsopwekking die van essentieel belang zijn voor werking van elektriciteitssysteem – Verplichting om elektriciteit aan te bieden op nationale elektriciteitsbeurs met inachtneming van beperkingen en criteria die door beheerder van transmissie- en distributiesysteem voor elektrische energie zijn vastgesteld – Systeem- en balanceringsdienst – Openbare dienstverplichtingen.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

### FISCALE BEPALINGEN

#### **ARREST – 21 december 2011 – Zaak C-499/10 - Vlaamse Oliemaatschappij - arrest**

*Zesde btw-richtlijn – Tot voldoening van belasting gehouden personen – Hoofdelijk aansprakelijke derde – Stelsel van entrepot ander dan douane-entrepot – Hoofdelijke aansprakelijkheid van entrepothouder van goederen en van belastingplichtige eigenaar van deze goederen – Goede trouw of ontbreken van fout of nalatigheid van entrepothouder*

\*

#### **ARREST – 15 december 2011 - Banca Antoniana Popolare Veneta SpA – arrest**

*Btw – Terugvordering van onverschuldigd betaalde belasting – Nationale regeling die voorziet in mogelijkheid om onverschuldigd betaalde terug te vorderen voor verschillende rechterlijke instanties binnen verschillende*

Nieuwsbrief van het gerechtshof Amsterdam no. 1 (januari 2012)

*termijnen naargelang afnemer dan wel verstrekker van diensten terugvordert – Mogelijkheid voor afnemer van diensten om van verstrekker van diensten terugbetaling van belasting te vorderen na verstrijken van termijn waarbinnen laatstgenoemde vordering kan instellen tegen belastingadministratie – Doeltreffendheidsbeginsel*

\*

**ARREST – 8 december - zaak C-157/10 - Banco Bilbao Vizcaya Argentaria, SA tegen Administración General del Estado - arrest**

*Vrij verkeer van kapitaal – Vennootschapsbelasting – Overeenkomst tot vermijden van dubbele belasting – Verbod om verschuldigde, maar in andere lidstaten niet geheven belasting af te trekken.*

\*

**ARREST – 1 december 2011 - zaak C-492/10 - Immobilien Linz GmbH & Co. KG tegen Finanzamt Freistadt Rohrbach Urfahr - arrest**

*Fiscale bepalingen – Richtlijn 69/335/EEG – Indirecte belastingen – Bijeenbrengen van kapitaal – Artikel 4, lid 2, sub b – Aan kapitaalrecht onderworpen verrichtingen – Vermeerdering van vennootschappelijk vermogen – Prestatie van vennoot – Overneming van geleden verliezen op grond van vóór intreden daarvan aangegane verbintenissen.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## GEMEENSCHAPPELIJK BUITENLANDS EN VEILIGHEIDSBELEID

**ARREST – 21 december 2011 – Zaak C-27/09 P – Frankrijk/People’s Mojahedin Organization of Iran – samenvatting - arrest**

**The Court dismisses France’s appeal against the judgment of the General Court removing the PMOI the EU list of terrorist organisations. The General Court rightly decided that the Council had breached the PMOI’s rights of defence by failing to notify it of the grounds for its inclusion in the list before the decision was adopted**

*Hogere voorziening – Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid – Beperkende maatregelen tegen bepaalde personen en entiteiten met oog op strijd tegen terrorisme – Gemeenschappelijk standpunt 2001/931/GBVB – Verordening (EG) nr. 2580/2001 – Toepassing van bevrozing van tegoeden op groep die op door Raad van Europese Unie opgestelde, geëvalueerde en gewijzigde lijst is geplaatst – Rechten van verdediging*

\*

**ARREST - 21 december 2011 - Zaak C-72/11 – Afrasiabi – samenvatting - arrest**

**Court of Justice clarifies EU rules intended to combat nuclear proliferation in Iran. The supply and installation in Iran of a sintering furnace in working condition but not yet ready for use for the benefit of a third party which intends to use it to manufacture nuclear missile components for an entity subject to restrictive measures are prohibited**

*Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid – Beperkende maatregelen ten aanzien van Islamitische Republiek Iran teneinde nucleaire proliferatie te verhinderen – Verordening (EG) nr. 423/2007 – Artikel 7, leden 3 en 4 – Levering en installatie van sinteroven in Iran – Begrip ‘indirecte terbeschikkingstelling’ van ‘economisch middel’ ten behoeve van in bijlage IV en V bij deze verordening genoemde persoon, entiteit of lichaam – Begrip ‘omzeiling’ van verbod van terbeschikkingstelling*

**ARREST – 7 december 2011 - zaak T-562/10 – HTTS – arrest**

*Gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid – Beperkende maatregelen tegen Iran ter voorkoming van nucleaire proliferatie – Bevriezing van tegoeden – Beroep tot nietigverklaring – Motiveringsplicht – Verstekprocedure – Interventieverzoek – Afdoening zonder beslissing*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## HANDELSPOLITIEK

**ARREST – 15 december 2011 - zaak C-409/10 - Hauptzollamt Hamburg-Hafen tegen Afasia Knits Deutschland GmbH - arrest**

*Gemeenschappelijke handelspolitiek – Preferentiële behandeling van invoer van producten van oorsprong uit staten in Afrika, het Caribische gebied en de Stille Oceaan (ACS) – Onregelmatigheden die bij onderzoek van Europees Bureau voor fraudebestrijding (OLAF) in ACS-staat van uitvoer zijn ontdekt – Navordering van invoerrechten.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## INTELLECTUELE EIGENDOM

**ARREST – 15 december 2011 - zaak C-119/10 - Frisdranken Industrie Winters – persbericht - arrest**

**Diensten bestaande in het enkele afvullen van blikjes die van een als merk beschermd teken zijn voorzien, vormen geen gebruik van dit teken dat kan worden verboden**

*Merken – Richtlijn 89/104/EEG – Artikel 5, lid 1, sub b – Afvullen van blikjes die reeds zijn voorzien van teken dat met merk overeenstemt – Dienstverlening in opdracht en volgens aanwijzingen van derde – Vordering van merkhouders tegen dienstverlener.*

\*

**ARREST – 8 december 2011 - zaak C-125/10 - Merck Sharp & Dohme Corp. t. Deutsches Patent- und Markenamt - arrest**

*Intellectuele en industriële eigendom – Octrooien – Verordening (EEG) nr. 1768/92 – Artikel 13 – Aanvullend beschermingscertificaat voor geneesmiddelen – Mogelijkheid om dat certificaat af te geven wanneer periode die is verstreken tussen datum van aanvraag voor basisoctrooi en datum van eerste vergunning voor in handel brengen in Unie minder dan vijf jaar bedraagt – Verordening (EG) nr. 1901/2006 – Artikel 36 – Verlenging van duur van aanvullend beschermingscertificaat.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## LANDBOUW

**ARREST – 21 december 2011 – Zaak C-316/10 - Danske Svineproducenter - arrest**

*Artikel 288, tweede alinea, VWEU – Verordening (EG) nr. 1/2005 – Bescherming van dieren tijdens vervoer – Wegvervoer van als huisdieren gehouden varkens – Minimumhoogte van dierenafdelingen – Inspectie tijdens reis – Beladingsdichtheid – Recht van lidstaten tot nadere regulering.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## MEDEDINGING

### **ARREST – 8 december 2011 – KME - arrest**

*Hogere voorziening – Mededinging – Markt voor koperen leidingbuizen – Geldboeten – Omvang van markt, duur van inbreuk en medewerking die in aanmerking kunnen worden genomen – Effectief rechtsmiddel*

\*

### **ARREST – 8 december 2011 - zaak C-386/10 P – Chalkor AE Epexergasias Metallon/Europese Commissie - arrest**

*Hogere voorziening – Mededinging – Mededingingsregelingen – Markt voor koperen leidingbuizen – Geldboeten – Omvang van markt, duur van inbreuk en medewerking die in aanmerking kunnen worden genomen – Effectief rechtsmiddel.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## MILIEU EN CONSUMENTEN

### **ARREST – 21 december 2011 – Zaak C-366/10 – Air Transport Association of America e.a. – samenvatting - arrest**

**De richtlijn waarbij luchtvaartactiviteiten worden opgenomen in de regeling voor de handel in CO2-emissierechten binnen de Gemeenschap, is geldig. De toepassing op de luchtvaart van de regeling voor de handel in emissierechten schendt noch de betrokken beginselen van het internationale gewoonterecht noch de „Open Sky”-overeenkomst**

*Verzoek om prejudiciële beslissing – Richtlijn 2003/87/EG – Regeling voor handel in broeikasgasemissierechten – Richtlijn 2008/101/EG – Opneming van luchtvaartactiviteiten in deze regeling – Geldigheid – Verdrag van Chicago – Protocol van Kyoto – Luchtvaartovereenkomst Europese Unie-Verenigde Staten – Beginselen van internationaal gewoonterecht – Rechtsgevolgen – Inroepbaarheid – Extraterritoriaal karakter van recht van Unie – Begrippen ‚kosten en lasten’ en ‚heffingen’*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## PENSIOENEN

### **ARREST – 21 december 2011 – Zaak C-482/10 – Cicala - arrest**

*Nationale bestuursrechtelijke procedure – Bestuurshandelingen – Motiveringsplicht – Mogelijkheid om ontbreken van motivering in loop van gerechtelijke procedure tegen bestuurshandeling te herstellen – Uitlegging van artikel 296, tweede alinea, VWEU en artikel 41, lid 2, sub c, van Handvest van de grondrechten van de Europese Unie – Onbevoegdheid van Hof.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## PRODUCTAANSPRAKELIJKHEID

**ARREST – 21 december 2011 – Zaak C-495/10 – Dutrueux - samenvatting - arrest**

The liability of a public healthcare establishment, in its capacity as a service provider, does not fall within the scope of the Product Liability Directive. The directive thus does not prevent the Member States from laying down rules whereby such an establishment must pay compensation, even when it is not at fault, for injury suffered by a patient as a result of a defect in a product used in treating him

*Richtlijn 85/374/EEG – Aansprakelijkheid voor producten met gebreken – Werkingsfeer – Nationale wettelijke regeling op grond waarvan openbare gezondheidsinstellingen verplicht zijn schade te vergoeden die patiënt heeft geleden ten gevolge van gebreken van bij verzorging gebruikt toestel of product, zelfs bij ontbreken van aan deze instellingen toerekenbare onrechtmatige daad.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## STEUNMAATREGELEN

**ARREST – 8 december 2011 - zaak C-81/10 P - France Telecom SA - persbericht - arrest**

*Hogere voorziening – Staatssteun – Bedrijfsbelastingregeling voor France Télécom – Begrip ‚steun‘ – Gewettigd vertrouwen – Verjaringstermijn – Motiveringsplicht – Rechtszekerheidsbeginsel*

\*

**ARREST – 8 december 2011 - zaak C-275/10 - Residex Capital IV CV tegen Gemeente Rotterdam - arrest**

*Artikel 88, lid 3, EG – Staatssteun – Steun die in vorm van garantie aan kredietgever is verleend teneinde hem in staat te stellen aan kredietnemer een lening te verstrekken – Schending van procedureregels – Verplichting tot terugvordering – Nietigheid – Bevoegdheden van nationale rechter.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## STRAFRECHT

**ARREST – 21 december 2011 – Zaak C-507/10 – X - arrest**

*Politiële en justitiële samenwerking in strafzaken – Kaderbesluit 2001/220/JBZ – Status van slachtoffers in strafzaken – Bescherming van kwetsbare personen – Horen van minderjarigen als getuige – Incidentele procedure tot vervroegde bewijsvoering – Weigering van openbaar ministerie om met gerechtelijk vooronderzoek belaste rechter om verhoor te verzoeken*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## VERVOER

**ARREST – 21 december 2011 – Zaak C-28/09 – Commissie/Oostenrijk – samenvatting - arrest**

Het rijverbod voor vrachtwagens die bepaalde goederen vervoeren, op de autosnelweg door het dal van de Inn in Tirol is onverenigbaar met het vrije verkeer van goederen. Dat de belangrijkste door de Commissie als minder beperkend aangevoerde alternatieve maatregelen ongeschikt zouden zijn, is namelijk niet duidelijk aangetoond.

*Niet-nakoming – Artikelen 28 EG en 29 EG – Vrij verkeer van goederen – Maatregelen van gelijke werking als kwantitatieve in- en uitvoerbeperkingen – Vervoer – Richtlijnen 96/62/EG en 1999/30/EG – Sectoraal rijverbod voor vrachtwagens van meer dan 7,5 ton die bepaalde goederen vervoeren – Luchtkwaliteit – Bescherming van gezondheid en milieu – Evenredigheidsbeginsel – Samenhang*



## VREEMDELINGENRECHT

### ARREST – 21 december 2011 – Zaak C-424/10 – Ziolkowski – samenvatting - arrest

Het duurzame verblijfsrecht kan alleen worden verkregen op grond van een verblijf dat aan de voorwaarden van het Unierecht voldoet. Ook perioden van verblijf van een burger van een derde land vóór de toetreding van dit land tot de Unie moeten worden meegeteld bij de berekening van de minimumduur van vijf jaar, voor zover zij in overeenstemming met de voorwaarden van het Unierecht zijn vervuld

*Vrij verkeer van personen – Richtlijn 2004/38/EG – Duurzaam verblijfsrecht – Artikel 16 – Legaal verblijf – Verblijf op grond van nationaal recht – Verblijf vóór toetreding van land van herkomst van betrokken burger tot Unie*

\*

### ARREST – 21 december 2011 – Zaak C-411/10 - NS – samenvatting - arrest

Een asielzoeker kan niet worden overgedragen aan een lidstaat waar hij het risico loopt onmenselijk te worden behandeld. Het Unierecht staat in de weg aan een onweerlegbaar vermoeden dat de lidstaten de grondrechten van asielzoekers eerbiedigen.

*Unierecht – Beginselen – Grondrechten – Uitvoering van Unierecht – Verbod van onmenselijke of vernederende behandelingen – Gemeenschappelijk Europees asielstelsel – Verordening (EG) nr. 343/2003 – Begrip ‘veilige landen’ – Overdracht van asielzoeker aan verantwoordelijke lidstaat – Verplichting – Weerlegbaar vermoeden dat die lidstaat grondrechten eerbiedigt.*

\*

### ARREST – 8 december 2011 – zaak C-371/08 - Nura Ziebell tegen Land Baden-Württemberg - arrest

*Associatieovereenkomst EEG-Turkije – Vrij verkeer van werknemers - Artikelen 7, eerste alinea, tweede streepje, en 14, lid 1, van besluit nr. 1/80 van Associatieraad – Richtlijnen 64/221/EEG, 2003/109/EG en 2004/38/EG – Verblijfsrecht van Turk die op grondgebied van lidstaat van ontvangst is geboren en daar gedurende meer dan tien jaar legaal als kind van Turks werknemer ononderbroken heeft verbleven – Strafrechtelijke veroordelingen – Wettigheid van verwijderingsbesluit – Voorwaarden*

\*

### ARREST - 6 december 2011 - zaak C-329/11 – Achughbabian - persbericht - arrest – zie ook commentaar

De „terugkeerrichtlijn” verzet zich tegen een nationale wettelijke regeling die gedurende de terugkeerprocedure een gevangenisstraf oplegt aan een illegaal verblijvende onderdaan van een derde land

*Ruimte van vrijheid, veiligheid en recht – Richtlijn 2008/115/EG – Gemeenschappelijke normen en procedures inzake terugkeer van illegaal verblijvende onderdanen van derde landen – Nationale regeling op grond waarvan in geval van illegaal verblijf gevangenisstraf en geldboete worden opgelegd.*

[Terug naar INHOUDSOPGAVE](#)

## VRIJ VERKEER VAN KAPITAAL

### ARREST – 21 december 2011 – Zaak C-271/09 – Commissie/Polen - arrest

Niet-nakoming – Vrij verkeer van kapitaal – Werkingsfeer – Open pensioenfondsen – Beperking van kapitaalbeleggingen in buitenland – Evenredigheid

## 2. RECHTSPRAAK EUROPEES HOF VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS

# RECHTSPRAAK



# STRAATSBURG

(Uitspraken over z.g. repeterende rechtsvragen, over de overschrijding van de redelijke termijn in art. 6 EVRM en zaken die eindigen in billijke genoegdoening blijven veelal buiten beschouwing. Uitspraken worden drie maanden na de uitspraakdatum definitief tenzij intern appel wordt ingesteld bij de grote Kamer van het Hof.)

### RECHT OP LEVEN (ART. 2)

**ARREST – 20 december 2011 – Finogenov e.a. t. Rusland - persbericht - arrest - achtergrond**

**Gebruik van gevaarlijk gas door Russische autoriteiten bij bevrijding van gijzelaars uit handen van Tsjetsjeense militanten in Moskous Dubrovka-theater in 2002 was gerechtvaardigd, maar de reddingsoperatie die daarop volgde was slecht gepland en uitgevoerd. Schending van artikel 2.**

*There had been a real, serious and immediate risk of mass human losses and the authorities had every reason to believe that a forced intervention had been “the lesser evil”. Although the solution, using a dangerous and even potentially lethal gas, had put at risk the lives of hostages and hostage-takers alike, it had left the hostages a high chance of survival. Indeed, the use of gas facilitated the liberation of the hostages and reduced the likelihood of an explosion. The Court therefore concluded that, in the circumstances, the authorities’ decision to end the negotiations and resolve the hostage crisis by force by using gas and storming the theatre had not been disproportionate and had not, as such, breached Article 2.*

*The Court noted that the investigation into the terrorist act itself had been quite ample and successful. However, the investigation into the rescue operation had been manifestly incomplete. The Court concluded that the investigation into the authorities’ alleged negligence during the rescue operation had been neither thorough nor independent and had not therefore been effective, in further violation of Article 2.*

\*

**ARREST – 6 december 2011 - De Donder and De Clippel v. Belgium - persbericht - arrest – zie ook commentaar**

**Bij detentie van personen met een geestelijke stoornis of ernstige psychische problemen moet psychiatrische bijstand verzekerd zijn.**

*Although he had not given any warning signs, the authorities should have been aware that there was a real risk that a young man suffering from mental disorders might attempt suicide while in an ordinary prison environment in Ghent Prison. In other words, Tom De Clippel should never have been held in the ordinary section of a prison.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

### VERBOD VAN FOLTERING (ART. 3)

**ARRESTEN – 20 december 2011 - Pascari t. Moldavië - arrest en Teslenko t. Oekraïne - arrest**

**Mishandeling van verdachten die zich in hechtenis bevonden. Geen effectief onderzoek. Schending van artikel 3.**

*The Court reiterated that where an individual was injured in police custody, while in the custody of police officers, any injury gave rise to a strong presumption of fact. It was therefore incumbent on the Government to provide a plausible explanation of how the injuries had been caused and to produce evidence casting doubt on the allegations of the victim, particularly where these were supported by medical evidence.*

*The Court reiterated that where an individual claimed to have suffered treatment at the hands of police officers that was contrary to Article 3, that provision obliged the authorities to carry out an effective investigation capable of establishing the facts and identifying and punishing the perpetrators.*

\*

**ARREST – 6 december 2011 - Taraburca v. Moldova - persbericht - arrest**

**Gewelddadig optreden van politie tegen 21-jarige demonstrant bij protesten tegen verkiezingsfraude in strijd met artikel 3 EVRM.**

*As concerned Mr Taraburca himself, the Court observed that, when taken into detention, he had been in good health, without any signs of ill-treatment being noted by the prison doctor, but that a week later – on 14 April 2009 - another prison doctor had recorded injuries to his face. The fact that Mr Taraburca had not complained of police brutality until that date did not, as suggested by the Government, prove that he had not been ill-treated. On the contrary, it was perfectly understandable that he had only made his complaint when he had seen a lawyer he felt he could trust, given the state of insecurity at the time: many people being openly ill-treated and humiliated, judges examining cases in police stations in a summary manner and legal-aid lawyers ignoring their clients' visible injuries, as was the case for Mr Taraburca. The fear and helplessness he had felt had indeed been shared by a majority of the alleged victims, as corroborated in the CPT report which noted that most complaints had emerged after a release or a transfer to an establishment under the Ministry of Justice. The Court therefore concluded that there had been a violation of Article 3 concerning Mr Taraburca's ill-treatment by the police.*

\*

**ARREST – 13 december 2011 - Kanagaratnam e.a. t. België - persbericht - arrest**

**Vreemdelingendetentie van moeder en kinderen was in strijd met artikel 3 EVRM.**

*The Court reiterated that the particular vulnerability of the children, who were already traumatised even before their arrival in Belgium as a result of circumstances relating to the civil war in their home country and their flight, had also been recognised by the Belgian authorities since they had finally granted the family refugee status. That vulnerability had increased on their arrival in Belgium, following their arrest at*

*the border and placement in a closed centre pending their removal. Despite the fact that the children had been accompanied by their mother, the Court considered that by placing them in a closed centre, the Belgian authorities had exposed them to feelings of anxiety and inferiority and had, in full knowledge of the facts, risked compromising their development. Consequently, the situation experienced by the children had amounted to inhuman and degrading treatment and the Court concluded that there had been a violation of Article 3 in their regard.*

## RECHT OP EEN EERLIJK PROCES (ART. 6)

### ARREST – 20 december 2011 – Hanif en Khan t. VK - persbericht - arrest

Deelname van politieagenten aan jury leidt tot oneerlijk proces.

\*

### ARREST – 13 december 2011 - Ajdarić t. Croatie - persbericht - arrest - commentaar

Vonnis waarbij man tot 40 jaar gevangenisstraf werd veroordeeld onvoldoende gemotiveerd. Geen fair trial.

*The Court noted that the part of S.Š.'s evidence referring to Mr Ajdarić's involvement in the murders was imprecise and unclear and concerned his own conclusions rather than concrete facts, and that some of his statements were contradictory. It further found inconsistencies in S.Š.'s explanations on issues pertinent for establishing whether he had been able to overhear the alleged conversations. The Court also pointed to his false allegations that certain people were implicated in the murders or that they testified in the criminal proceedings.*

*The Court found that all these discrepancies called for an increasingly careful assessment by the domestic courts. It noted that, during the proceedings, Mr Ajdarić had made serious objections as to the reliability of evidence given by S.Š., pointing to his mental illness, various discrepancies and the lack of logic in his statements, as well as to the lack of any connection between him and the murders.*

*The Court found that the national courts had not adequately responded to those objections, as they had made no effort to verify obvious discrepancies in S.Š.'s statements but accepted them as truthful, nor did they sufficiently address his medical condition. The Court considered that such lack of adequate reasoning by the national courts deprived Mr Ajdarić of his right to a fair trial.*

### ARREST – Grote Kamer - 15 december 2011 - Al-Khawaja and Tahery v. the United Kingdom – persbericht - arrest - zie ook WikiJuridica

Gebruik van de auditu-bewijs hoeft niet in de weg te staan aan een eerlijk proces.

*The Court held that Article 6 mainly requires it to assess the overall fairness of criminal proceedings. The right to examine a witness contained in Article 6 § 3(d) is based on the principle that, before an accused can be convicted, all the evidence must normally be produced in his/her presence at a public hearing so that it can be challenged. Two requirements follow from that principle. First, there has to be a good reason for nonattendance of a witness. Second, a conviction based solely or decisively on the statement of an absent witness is generally considered to be incompatible with the requirements of fairness under Article 6 ("the sole or decisive rule").*

**ARREST – 15 december 2011 - Poirot v. France - persbericht - arrest - commentaar**

**Excessief formalistische houding van Franse rechter verhinderde gehandicapte vrouw om hoger beroep in te stellen.**

*The Court accepted that the national authorities were in the best position to interpret domestic legislation and that the formalities governing appeals were designed to ensure the proper administration of justice and, in particular, to ease the courts' caseload. It considered, however, that in today's case the judicial authorities had applied the relevant procedural rules in an excessively formalistic manner, thereby infringing Ms Poirot's right of access to a court. Furthermore, by dismissing her appeal, the authorities had deprived Ms Poirot not only of an examination of the merits of her appeal by the Investigation Division but also of a review by the Court of Cassation, since no appeal lay against the order declaring her appeal inadmissible.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

**FAMILIELEVEN/PRIVACY (ART. 8)**

**ARREST – 13 december 2011 – X . t Letland - persbericht - arrest**

**Ontvoering van kind bij echtscheiding. Gerechtelijke procedure (Letland) niet effectief en in strijd met Verdrag.**

*The Latvian court of appeal had not considered the psychological report and had thus disregarded its clear conclusions signalling a risk of psychological damage in the event the child were separated from her mother. Further, no consideration had been given to the question of the material well-being of the child if she were returned to Australia. The Latvian court order had been executed in an undeniably traumatic way and the Australian courts had imposed a number of rigid restrictions on X with respect to her right to visit her child, including a prohibition to speak to her daughter in Latvian.*

\*

**ARREST – 6 december 2011 – Gladysheva v. Russia - persbericht - arrest**

**Hof draagt Rusland op om gedwongen verhuizing van alleenstaande moeder te voorkomen en haar de eigendom van haar flat terug te geven.**

*The Court reiterated that once an eviction order had been issued it amounted to an interference with one's right to respect for home, irrespective of whether it had yet been carried out. Furthermore, the guarantees of the Convention required that that interference be proportionate to the legitimate aim pursued, namely in this case the rights of welfare recipients to whom the flat could be reallocated. The Court found it important to take into account that the flat's intended beneficiaries on the social housing waiting list could not be sufficiently individualised for their personal circumstances to be balanced against those of Ms Gladysheva. In any event, no individual on the waiting list would have had the same attachment to or vested interest in that particular flat – as opposed to one like it – as Ms Gladysheva. Nor was she eligible for substitute housing, and the Moscow Housing Department had shown no goodwill to provide her with even a temporary, let alone permanent, solution when she had to move out. The Court therefore found that the authorities had entirely left out of the equation Ms Gladysheva's right to respect for her home when balancing it against the interests of the City of Moscow, in violation of Article 8.*

\*

**ARREST – 6 december 2011 - Cengiz Kiliç t. Turkije - persbericht - arrest**

**Turkse autoriteiten faalden bij waarborgen van familielevens klagers in echtscheidingsprocedure.**

*The Court reiterated that although it was not desirable to take coercive measures against children in order to restore family ties, the judicial authorities could have recourse to sanctions against a parent behaving unlawfully. However, in the present case the authorities had not taken any sanctions against the child's mother for hindering the father's lawfully established right to contact. The Court further emphasised that the understanding and cooperation of all concerned remained important, if not essential, factors in resolving situations of this kind. It noted that the Turkish legal system made no provision for civil mediation, a process that could promote such cooperation between the parties. The Court considered that by failing to take all the measures that could reasonably have been expected of it in such circumstances, the State had fallen short of its obligations under Article 8.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## VRIJHEID VAN MENINGSUITING (ART. 10)

**ARREST – 15 december 2011 - Mor v. France - persbericht - arrest**

**Veroordeling van advocate na interview wegens schending van professionele geheimhoudingsplicht was in strijd met haar recht op vrije meningsuiting.**

*The Court considered that Ms Mor's statements to the press had formed part of a debate of general interest and that the facts had been of direct relevance to a public health issue and therefore of interest to the public at large. It reiterated that there was little scope under the Convention for restrictions on political speech or on debate on matters of public interest. In a media context, the disclosure of information was apt to safeguard the public's right to be informed of the activities of the judicial authorities.*

*In the light of the circumstances of the case, the Court considered that the protection of confidential information did not constitute sufficient grounds for finding Ms Mor guilty of a breach of professional confidence. In particular, it took the view that the protection of lawyers' freedom of expression should take account of exceptional cases in which the exercise of the rights of the defence could make a breach of professional confidence necessary.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## VRIJHEID VAN VERGADERING EN VERENIGING (ART. 11)

**ARREST – 1 december 2011 – Schwabe e.a. t. Duitsland - persbericht - arrest – zie ook commentaar**

**Vijfdaagse hechtenis van demonstrant bij G8 protesten in strijd met zijn demonstratievrijheid.**

*The Court found that the authorities' aim in ordering the applicants' detention, namely to prevent them from committing a crime, was as such legitimate. It also accepted that guaranteeing the security of the participants and maintaining public order at the summit, with an expected 25,000 demonstrators, including a considerable number of people prepared to use violence, was a considerable challenge for the authorities. However, as the Court found under Article 5, it was not established that the applicants had intended, by displaying the banners, to deliberately stir up other demonstrators prepared to use violence to liberate prisoners.*

*Moreover, the Court found that that, by taking part in the demonstrations against the G8 summit, the applicants had intended to participate in a debate on matters of public interest, namely the effects of globalisation on peoples' lives. By displaying the slogans on their banners, they had aimed to criticize the security measures taken by the police, in particular the high number of detentions. Depriving them of their liberty for several days for trying to display the impugned banners had had a chilling effect on the expression of such an opinion and restricted public debate on that issue. The Court concluded that no fair balance had been struck between the aims of securing public safety and prevention of crime on the*

*one hand and the applicants' interest in freedom of assembly on the other. Furthermore, the Court was not convinced that less intrusive measures could not have been found to attain those aims in a proportionate manner, such as seizing the banners. There had accordingly been a violation of Article 11.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## EIGENDOMSRECHT (ART. 1 EP)

ARREST – 8 december 2011 – Althoff e.a. t. Duitsland - [persbericht](#) - [arrest](#)

**Onteigening in voormalig Oost-Duitsland: bepaling in restitutiewet leidde tot schending van eigendomsrecht van erfgenamen.**

*However, as regards the proportionality of the interference with the applicants' rights, the Court noted that the retrospective amendment of the Property Act had created an inequality to the State's advantage and to the detriment of the applicants. They had been deprived of any right to restitution of the property in question or to payment of the proceeds of the sale that took place after reunification. The initial time limit under the Property Act had applied to all property claims, including those arising from the German-US Agreement and there had not been any special provisions exempting the German Government from filing such claims. Between the signing of the Agreement in May 1992 and the expiry of the time limit initially fixed, the German Government would have had more than seven months to file a claim. Moreover, the amendment had only taken place eight years after the German reunification and six years after the expiry of the original time limits for submitting claims. That time taken by the legislature was a factor to be taken into consideration in assessing proportionality, although the belated amendment could be explained by the fact that the German Government had not paid the full amount of compensation under the German-US Agreement until 1997.*

\*

ARREST – 8 december 2011 – Göbel t. Duitsland - [persbericht](#) - [arrest](#)

**Rechten van kopers werden niet geschonden door teruggave van land aan nabestaanden van oorspronkelijke eigenaren die hun eigendom tijdens Nazi-regime moesten verkopen.**

*The Court had no doubt – and that had not been disputed by Mr Göbel – that the aim pursued by the German legislature to return the property to the heirs of the original Jewish owners, who were victims of persecution under the Nazi regime, was in the public interest. The Court further underlined that the State had a wide margin of appreciation in the enactment of laws in the unique context of German reunification, having regard to the immense task facing the legislature to deal with all the questions that necessarily arose as a result of the changeover from a Communist regime to that of a democratic market economy.*

*In the light of those considerations, the Court found that Germany had not overstepped its margin of appreciation and had not failed to strike a fair balance between Mr Göbel's property interests and the general interest of German society. There had accordingly been no violation of Article 1 of Protocol No. 1.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## VERWIJZINGEN NAAR DE GROTE KAMER

**De Souza Ribeiro t. Frankrijk – [beslissing](#) - betreft vreemdeling die voorgenomen uitzetting niet kon aanvechten vóórdat deze gerealiseerd was.**

\*

**Fabris t. Frankrijk – [beslissing](#) - betreft erfrecht van een kind uit een buitenechtelijke relatie.**

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## ONTVANKELIJKHEIDSBESLISSINGEN (ART. 35)

**Baudler, Reuter en Müller t. Duitsland** - beslissing - benoemingen door kerkgenootschappen vallen buiten staatsbemoedienis. Klagers niet-ontvankelijk.

*The Court observed in the cases of Baudler and Reuter that the impugned measures relating to ecclesiastical appointments had been based on the rules of the respective Churches governing the service of members of their clergy. They had therefore not been governed by the law of the State, but solely by ecclesiastical law. The Court concluded that the proceedings instituted by the applicants had not related to a right recognised under German law such that Article 6 of the Convention could be brought into play. Accordingly, in the Court's view, the applicants could not argue that they had been deprived of the right to obtain a decision on the merits of their claim.*

\*

**Georgië t. Rusland** – 19 december 2011 - persbericht - beslissing – zaak over gewapend conflict tussen Georgië en Rusland ontvankelijk.

*The Court noted Russia's arguments that the events of August 2008 had to be examined under the rules of international humanitarian law and not the Convention provisions, because the armed conflict between Georgia and Russia had been an international one. It then referred to its earlier case law in which it had found that the obligation of States under Article 2 to carry out effective investigations continued to apply even when the security conditions were difficult, including in cases of armed conflict. In zones of international conflict, States party to the Convention were obliged to protect the lives of people who were not or no longer engaged in the hostilities. The Court noted that neither Georgia nor Russia had requested a derogation of any Convention provision during the conflict. Accordingly, the Court decided to join to the merits of the case the claim by Russia that the Convention provisions did not apply to the events in question.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## VERSNELDE PROCEDURE

**Tymoshenko t. Oekraïne** - persbericht - beslissing - betreft de klacht van de voormalige premier van Oekraïne over haar detentie in Kiev.

*The applicant complains under Article 2 of the Convention about her serious health problems when being in pre-trial detention and the fact she was not provided with an appropriate medical treatment. She refused to allow any other doctors but those she trusts to examine her or take blood samples due to her suspicion of maltreatment by the prison doctors and nurses. Her fears are based on cases in which people treated by the prison doctors subsequently died.*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)



### 3. RECHTSONTWIKKELINGEN

# CROSS



# OVERS

#### STRAFRECHT EN AUTEURSRECHT

- Eva-Maria Painer

#### STRAFRECHT EN BEVRIEZING BANKTEGOEDEN

- Frankrijk/People's Mojahedin Organization of Iran, en: HTTS tegen Raad van de Europese Unie

#### STRAFRECHT EN INTELLECTUELE EIGENDOM

- Philips/Nokia

#### STRAFRECHT EN MEDEDINGING

- KME en Chalkor AE Epexergasias Metallon/Europese Commissie

#### VREEMDELINGENRECHT EN STRAFRECHT

- Nura Ziebell en Achughbabian

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

#### 4. COMMENTAREN DECEMBER 2011



#### COPYRIGHT

Naar aanleiding van het arrest HvJEU Eva-Maria Painer:

*Kortom, of plaatsing van een foto met een beroep op bescherming van de openbare veiligheid mag, hangt sterk af van het standpunt van de autoriteiten. Hun opsporingsdoel mag niet belemmerd worden.* **Joost Becker**

\*

*Het antwoord dat het Hof gaf is voor veel fotografen goed nieuws: zolang een portret een intellectuele schepping is, geniet het werk dezelfde auteursrechtelijke bescherming als ander werk.* **Sanne Ruhaak**

\*

*“much as the more lurid newspapers like to launch appeals, manhunts, campaigns, searches and so on (always in the public interest naturally) the purpose of this exception was not to facilitate newspapers by letting them off the copyright hook at their every whim, but instead was to free the hands of police authorities from getting copyright clearance before running off an urgent missing person report.”* **The IPKat**

\*

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)



#### HUISRECHT

*“This judgment sends a clear signal that national authorities should take housing rights, specifically the protection of the home, seriously. Under the ECHR, this is more than a simple property issue - respect for the home also has important social and other connotations which strengthen the protective umbrella of the ECHR (the issue of attachment to a home counts) in such cases. Individual interests based on this should always be taken into account by states when interfering with housing rights. To put it differently, human rights start at home!”*

**Antoine Buyse** n.a.v. het arrest EHRM Gladysheva

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)



## ILLEGALEN

*“A Paris, dans un communiqué commun, Claude Guéant, ministre de l'intérieur et Michel Mercier, garde des sceaux, ont "pris connaissance avec satisfaction de l'arrêt" car il "ne fait nullement obstacle à ce que les étrangers en situation irrégulière puissent être placés en garde à vue le temps nécessaire pour procéder aux vérifications propres à établir si l'intéressé doit faire l'objet d'une procédure d'éloignement du territoire ou de procédures judiciaires”.*

**Le Monde** - La justice européenne s'oppose à l'emprisonnement des immigrés clandestins - n.a.v. het arrest HvJEU Achughbabian.

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)



## ASSOCIATIEVERDRAG

*Türken sind Ausländer zweiter Klasse. Trotz der für ihn enttäuschenden EuGH-Entscheidung könnte es am Ende ein Happy End für Z. geben. Bei der Gefährlichkeitsprognose kommt es nämlich auf den Zeitpunkt der letzten Gerichtsentscheidung an. Das heißt, Z.'s positive Entwicklung der letzten Jahre wird voll berücksichtigt. Und wenn Z. nun nicht mehr als potenzieller Rückfalltäter gilt, dann wird er auch nicht ausgewiesen. (Az.: C-371/08)*

**Christian Rath** n.a.v. het arrest HvJEU Nura Ziebell

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## 5. NUTTIGE LINKS

Zie Nieuwsbrief van de GCE gerechtshof Amsterdam No.0 (september 2011)

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)

## 6. ARCHIEF NIEUWSBRIEVEN RECHTSPRAAK EUROPA

Zie hier

Terug naar [INHOUDSOPGAVE](#)